

יאללה לעבודה

קצב!

מיד עם כניסתו — צעיר, כריזמטי, למשרד העבודה והרווחה, הוא עשה תעלול פירסומית ויצא לדפון והצהיר שיש בכוונתו להתייצב בלישכת העבודה מרי חודש, ולעבור ככל עבודה שחורה שיתלו עליו, כמשך יום שלם.

כשהעיתוי לו ש... זהו בסדרה הכל תרגיל נאיבי ביחסיו, "לא אהב משה קצב את הפרשנות שלי, וחור והצהיר שיש בכוונתו להתמיד ביום מתן לפחות במשך חצי שנה.

יומו הראשון בקרב פשוטי העם קיבל סיקור תיקשורתי מעוררי קנאה. אה. צפיתי בקצב בחברת כמה מעמיתיו בממשלה ובכנסת, כפי שנראה

קצב
אז בכל זאת?

ברקע מוזע ומתנשף. התגובה היתה אחירה: "יופי של תרגיל ביחסי ציבור!"

מאז עבר חודש, ועוד חודש... בבירור עם קצב הובהר לי שליש כתו של השר תיאמה אמנם יום עבודה נוסף (החלק של ההתייצבות בלישכת העבודה עם עמך זכור כנר, אה, רק במחויבות קטנונית, אולם עקב סרייומו העמוס — שר או לא? — נדחה התאריך שוב ושוב, שוב ושוב... ביום השלישי, פעמיים כי טוב, בשעה 8.00 בדיוק, התייצב סופרסוף קצב במפעל נילית שבמגדל העמק וזכה — ככל עובד מהשורה — בביקורו של ראשיהמועצה, שאול עמור.

"עברתי בייצור חוטינילון, סיי פר לי קצב נלהחיוויות, שמחתי לעבוד שם, מכיוון שהמפעל נמצא בגליל! יש בו שלוש משמרות — נוהג ברוך! ומיגדל העמק זו עיר פיתוח!"

שלוש ציפורים ביום עבודה אחד, שנמשך עד השעה 14.00, וכלל אף הרצאה של השר לפני העובדים — ארבע ציפורים!

עם תום יום העבודה מיהר שר העבודה והרווחה לכנסת, והחל יום עבודה נוסף, שנמשך עד לשעות המאוחרות של הערב, שריחלי:

"אני נהנה מהימים האלה, ואני

שליטא מחכה!

המתח לקראת ההכרעה הגורלית: "מיהו יהודי?" הזכיר את ימיה הטובים של הכנסת, בטרם איחוד קצוותיה בממשלת האחדות הלאומית. מיום השבעתה של הכנסת ה-11 לא חזיתי במליאה, במיסדרונות ובמזנון זה מאוכלסים. בשניות שקדמו להצבעה נראו המחזות התיאטראליים ביותר. כולם ניסו לשכנע את כולם. יושב ראש סיעת החרות, חיים קופמן, קיבל פנייה נרגשת מאורי גורדון (מערך) מהסוכנות. גורדון לחץ עליו לשנות את עמדתו בעד תיקון החוק. "קיבלנו מאות מיברקים מיהודי התפוצות נגד תיקון החוק!" הודיע גורדון בנימת ניצחון.

"בחייך אורי, השיב קופמן, אני יודע בדיוק איך מפברקים מיברקים ולחץ ציבורי..."

פקידה נסערת צילצלה ללישכתו של שר החירות אברהם שריר, "אני מבנה ששריר בדרך לכאן? אמרה. שריר — התייר מס. 1 של ישראל — היה כבר בדרך לארצות הברית.

פלישת פתע של חובשי קטטות ומגבעות שחורות, שהסיתו בבהלה את עיניהם עת חלפו על פניו, התנפלו על הקורבנות המוערים. את חבריה הכנסת הסורר בני שליטא, רחקו לפינה תרתי-משמע. שני גברתנים לובשי-שחורים שיכנעו אותו בתקיפות: "אבל בני..." שליטא התחמק מהם בכל דרך אפשרית. "שילום! פרץ לעברי, מה שלומך?" וברח על נפשו...

במליאה ועק במחאה, עת הוקרא שמו: "נמניע" שליטא, צריך לציין, היה בין החותמים על התיקון.

"מדוע שינה את עמדתו וברח להפגינה בדרך כה דרמטית?" תמחו חבריו בליכוד.

שליטא שלף לעברי דף ירקרק: "קרא! קודם קרא, ואחר כך תגיב!" ברף הוסבר שהצבעתו של שליטא, תושב הגליל, היתה מחאה על הצבעתם של השרים הדתיים בעד נסיגה מלבנון. כשהסברתי לו שאיני מבנה מה ההגיון שהינחה אותו לצרף שני עניינים, נענית בשטף מילולי: "שפירא איים שיפוש מהממשלה אם לא יספק הליכוד 38 תומכים להצעת התיקון לחוק. נו, אז אני מחכה לפרישתם..." נופף בועם בעותקים הירוקים שבידו, "בעזרת לא היו 38 קולות בעד התיקון בליכוד. אז קרימה — שיתפוט! אני רוצה אותם בחוץ!"

מה הקשר בין "מיהו יהודי?" לבין הנסיגה מלבנון? בני שליטא יודע!

הצעתו של רפי אדרי — לדחות את ההצבעה על החוק "מיהו יהודי" — לא נוסחה על דעת עצמו!

יום העבודה החודשי של שר העבודה והרווחה הפך לדו- (או תלת!) חודשי

ח"כ ישראל דואגים לעצמם: גילוי בלעדי כיצד דרש ח"כ לדחות את מועד הבחירות לכנסת ה-11 עד למועד שיזכה אותו בפנסיה! החוק (לא הח"כ!) תוקן!

ז'אק אמיר איבד את המפתחות!

המתח לקראת ההכרעה הגורלית: "מיהו יהודי?" הזכיר את ימיה הטובים של הכנסת, בטרם איחוד קצוותיה בממשלת האחדות הלאומית. מיום השבעתה של הכנסת ה-11 לא חזיתי במליאה, במיסדרונות ובמזנון זה מאוכלסים. בשניות שקדמו להצבעה נראו המחזות התיאטראליים ביותר. כולם ניסו לשכנע את כולם. יושב ראש סיעת החרות, חיים קופמן, קיבל פנייה נרגשת מאורי גורדון (מערך) מהסוכנות. גורדון לחץ עליו לשנות את עמדתו בעד תיקון החוק. "קיבלנו מאות מיברקים מיהודי התפוצות נגד תיקון החוק!" הודיע גורדון בנימת ניצחון.

בידור...

בארץ תופס מישפטו של העם היהודי (בייצוגו של אריאל שרון) נגד השכונות טיים כותרות נכבדות במהדורות החרשות.

אמא שלי, שחורה זה, עתה מניד יורק, דיווחה לי שבנידיוק מסוקר המישפט בעיקר בתוכניות הבידור! בידור קצת יקר, לטעמי.

מאחורי הקלעים

ביום הראשון שעבר, בשעת לילה מאוחרת, נותר יושב ראש סיעת המערך רפי אדרי במשרד ראש הממשלה, וניסה לפתור את הרעה התורנית המתקרבת — ההצבעה על התיקון לחוק מיהו יהודי ביום הרביעי.

שימועון פרס עצמו כבר נטש

אדרי
למה עשה זאת?

את הלישכה. אז התגבשה אצל אדרי הצעה לדחות את ההצבעה למועד מאוחר יותר, על ידי הקמתה של ועדה שתנסח פיתרונות. אדרי תיאם זאת תחילה עם פרס ואחר כך עם השר יצחק נבון, שמונה על-ידי פרס לטפל בסוגיה זו.

הפיתרון הלילי נדחה מכול וכול על-ידי הדתיים.

אדרי אמנם הבחיר לדתיים נח רצות שהמערך יפעיל מישמעת סיעתית, ושאינו כל סיכוי (כפי שסברו הדתיים) שחברי הכנסת מהמערך יצביעו בעד התיקון, אך הדתיים התיקשו ונתתו בסיועם.

אחרי ניצחון המערך בהצבעה, שי היווה הפגנה של אחדות ודחה את האפשרות להעלות את התיקון בפעם נוספת לפחות בחצי שנה, נשמעו דווקא במערך קולות שהאשימו את אדרי ביוזמת יחיד חסרת-הגיון: "מה היה ההגיון בדחיית המשבר?"

"מדוע?" התפלא אברהם צירא, שה' בין את החשיבות הקריטית שייחס הח"כ לעניין על פי נימת קולו.

"אתה מבין?" הסביר הח"כ הלחוך, "פנסיה מגיעה רק לחברי הכנסת ש' השלימו שתי קדנציות בכנסת. אז לחברי הכנסת שמלאו להם 40 שנה, גם אם שירתו קדנציה אחת בלבד. וכאן בא תורה של פאזון מכבירה ומכ" איבה, והח"כ המשיך: "לא בטוח שאבי חר למקום ריאלי ברשימת מפלגתי לכנסת הבאה, וימלאו לי 40 רק בחודש..." וכאן נקב בשמו של החודש שהציע לבחירות.

אברהם צירא רחה את הבקשה בהתנצלות נכבדת.

למזלו של הח"כ היה עוד כמה מיקרי-גבול כמו שלו בכנסת, וסמוך לסיום כהונתה של הכנסת הקודמת — ממשמש ברקה ה-90 — חוקקה הכנסת תיקון חיוני לאחד מחוקיה. תיקון המפאר את שמה עד עצם היום הזה. על פי החוק המתוקן ניצלו הח"כים הגבוליים, והבטיחו את הבסיס להמשך קיומם.

השבוע נאלמו מקורבי לוי דום, כאשר הופיע סרוסי במינון הכנסת, פחות בטוח בעצמו, אבל פעלתן כפי שהיה, לא היתה גם למקורבי לוי תשובה לשאלה שריחפה באויר: מה באמת גרם לו, ללוי, להחזיר את סרוסי לתפקידו?

העולם הזה 2473

היועץ שהיה לרועץ

אל המחסן הבלתי-נרלה של העורר הנאמן.

גישתו של סרוסי לניירת, חלקה מסוגת, עוררה כמה בכירים בחרות, ששמעו בחרדה על תופעת מחסך החרום של העורר נמוך-הקומה.

מייד אחרי ההתמודדות בין יצחק שמיר ודוד לוי על ראשות הליכוד, בחודש ספטמבר 1983, נוצרה הבנה שאחרי ששמיר ניצח, יקבל לוי את תיקי-החוק. בכירים בחרות, וביניהם המגריים עצמם כאנשי מחנה לוי, פנו אז לשמיר וביקשו ממנו שיימנע בכל תוקף ממניו לוי לתפקיד, משום שאם סרוסי ישים את ידו על המיסמכים המ-סוגים, המגיעים ללישכתו של שר החוק, עלול להיגרם נזק חמור ביותר למדיניות החוק של המדינה.

ערב הבחירות האחרונות לכנסת שוב הסתבך סרוסי בעניין מיסמכים. השר שלו היה ראש מטה הבחירות של הליכוד. סמוך למועד ההצבעה נעלמו מלישכתו כמה תיקים חשובים, ביניהם שהכילו מידע על תעמולת הבחירות המתוכננת של הליכוד. סרוסי מיהר לנער את ידיו מהעניין. הפקידה שווע-סקה במקום ושדיווחה לשר פוטר, אבל, כרגיל, החידה נותרה בלתי פתורה: למי היה עניין להעלים חומר, חלקו חשוב ביותר, ומה נעשה בז' אחרי כמה ימים נמצאו התיקים. מי שהיה אמור לעיין בהם, ואולי לצלמם, השלים את מלאכתו והשיב את האבידה למקומה.

במשרד הביטחון היה סרוסי מלך בליכוד. מה לא נאמר על כוחו ועל הנזקים שהוא גורם למחנה לוי (העולם הזה 23.12.84)? ולמרות הכל הוא היה שם האיש החזק: כך, למשל, הוא יכול היה להתעלם בחדרו של השר עם פקידה ולהבטיח, למי שתפסו אותו על חם, ש"רוד" לעולם לא ידע אותו.

רוד, שהיה באותה השעה בישיבת שרים, אכן לא הריח אותו, אולי גם מסיבה נוספת: סרוסי הצליח לטהר את הלישכה מזרים. מי שלא היה בך מישפחה או חבר, מצא את עצמו בחוץ. וסרוסי ידע היטב איך לעשות זאת.

מפתחות כפולים

מערבתי יחסים מיוחדת שוררת בין סרוסי ובין מנכ"ל המישר, אשר וינר. סרוסי מגן על וינר מפני כל מיתקפה עיתונאית, אבל לכל מי שרצה לשמוע הוא נהג לומר ש"וינר נמצא בדיים שלו".

למה התכוון סרוסי?

אחד הסיפורים הקלאסיים על סרוסי, שהוא מכחיש אותו כהרגלו בכל תוקף, וגם נשבע שאיננו נכון, הוא שיש בידו מפתחות כפולים לארונות הנעולים בלישכת השר והמנכ"ל. מישו אף היה מוכן להישבע שסרוסי נראה מחפש שם, להנאתו, אחרי שעות העבודה.

המידע על-כך הועבר ישירות, וברמזים, לשר. לוי לא הגיב. עובדה: סמכויותיו של סרוסי לא קוצצו עד לפירסום הראיון המדהים איתו.

כל אותו הזמן היו שנדו בעצב לעבר לוי, וגרסו שאולי באמת סרוסי מחזיק בביטון כל-כך הרבה סודות ששום שר לא היה מעז לשחררו מתפקידו. על אף כל הנזקים שהוא גורם.

כאשר מיהר לוי לזרוק את סרוסי, יומיים אחרי פירסום הכתבה, הסבירו מקורבי לוי באותות ובמפתים שהנה הוחב שלוי אינו חייב דבר לסרוסי, ושהוא ניצל הזדמנות שהוא חיכה לה מזה זמן רב כדי לזרוק אותו.

השבוע נאלמו מקורבי לוי דום, כאשר הופיע סרוסי במינון הכנסת, פחות בטוח בעצמו, אבל פעלתן כפי שהיה, לא היתה גם למקורבי לוי תשובה לשאלה שריחפה באויר: מה באמת גרם לו, ללוי, להחזיר את סרוסי לתפקידו?

לא ייאמן כי יסופר

לפני ועדת הכנסת מונחת הצעה לעדכן את שכרם של חברי הכנסת כסך של 70%.

מתכוון להמשיך ולהתמיד בהם לפחות חצי שנה? הצהיר קצב באוזני עם קצבית המרה שכזה, צפויים לו עוד יום, מקסימום יומיים מפרכים. אל בהלה!

מיר אחרי שהטיל אהרון אבר צירא — או ראש סיעה בת שלר שה חברים בכנסת — את הפצצה של הקדמת הבחירות, התנגחו הצדדים הנוגעים בדבר ביחס לתאריך המרד ייק. יוני? יולי?

בעיצומם של הוויכוחים, תפס אחד מחברי הכנסת את אהרון אברהם צירא לשיחה רחופה בארבע עיניים.

"אהרון, התחנן הח"כ המבוהל, אולי תסכים לדחות את יום הבחירות ל...? וכאן נקב בשמו של חורש המרוחק בכמה חודשים טובים מחורש יולי, החודש המוצע.

לא נעים!

כזהרי היום הרביעי עמד חבר הכנסת זק אמיר (עבודה) חסראונים ליד מכוניתו הצהובה בדחבת הכנסת. מקץ שעה, כאשר עברתי שוב במקום, עדיין עמד אמיר רחב-מימדים באותו המקום.

"השארת את מפתח המכונית בתוך התיק?" הסביר לי בחיוך נבון. התיק נותר נעול בבאגאז', ואמיר, תושב דימונה, נותר תקוע בדחבה, שהתרוקנה במהירות ממכוניות הוולוו והפזו 505 שהלפו על פניו ולא עצרו.